

Қосымша 1
Қазақстан Республикасы білім
және ғылым министрлігі
« _____ » _____ 2018 жыл
№ _____

**Жоғарғы және (немесе) жоғары оқу орнынан кейінгі білім беру
ұйымдары үшін жалпы білім беретін «Психология» пәнінің типтік оқу
жоспары**

1 тарау. Жалпы ережелер

1. Жоғары және (немесе) жоғары оқу орнынан кейінгі білім беру ұйымдары үшін жалпы білім беретін «Психология» пәнінің (бұдан әрі - бағдарлама) типтік білім беру бағдарламасы «Білім туралы» 2007 жылғы 27 шілдедегі Қазақстан Республикасы Заңының 5-бабы 5-2) тармақшасына сәйкес әзірленген және оқыту мақсат-міндеттері, құрылымы, мазмұны, әдістері және оқыту нәтижелерін бағалау көрсеткіштерін анықтайды.
2. Осы бағдарлама жалпы білім беретін пән «Психология» (бұдан әрі - пән) жаңартылған мазмұнын зерттеуге, студенттердің заманауи психологиялық ғылым мәселелерін меңгеруге, әлеуметтік және мәдени кеңістікте тиімді бейімделу мен бағдарлану кезіндегі ұлттық сана мен құндылықтық бағдарлардың психологиялық негіздерін қалыптастыруға бағытталған.
3. Осы бағдарлама бойынша оқытудың ұзақтығы жоғары білім беру бағдарламасының құрылымына сәйкес 60 академиялық сағат (2 академиялық кредит) құрады.

2-тарау. Бағдарламаның мақсаты және міндеттері

4. Бағдарлама мақсаты – студенттердің бойында, олардың кәсіби іс-әрекетіне қажетті тұлғааралық қарым-қатынастың психологиялық теория мен тәжірбиесі аймағында әлеуметтік-тұлғалық және инструменталды құзыреттілікті қалыптастыру.

5. Бағдарламаның мақсаттары:

- 1) студенттердің ұлттық сананы қалыптастыру контекстінде тұлғаның әлеуметтік-психологиялық негіздерін меңгеруі;
- 2) тұлғааралық қарым-қатынас психологиясы туралы білім қалыптастыру үйлесімді тұлғаны дамыту факторы ретінде;

3) тиімді тұлғааралық, топаралық және ұлтаралық қарым-қатынас дағдыларын қоғамдық сананы жаңғырту негізі ретінде қалыптастыру.

6. Бағдарлама аяқталғаннан кейін студент келесі оқу нәтижелеріне ие болады:

- 1) адам туралы ғылымдар жүйесіндегі психологиялық білімнің рөлі мен орнын түсіну;
- 2) ұлттық сананы қалыптастыру және жаңғырту тұрғысынан тұлға, тұлғааралық және топтық қарым-қатынас түсініктерін сипаттау;
- 3) тұлғаның құндылық-мағыналық құрылымын талдау және сананы жаңғырту аясындағы өзін-өзі анықтау мен тұлғалық өсу мақсаттарының негізгі басымдықтарын айқындау;
- 4) психологиялық білімді кәсіби жолды құруға және мансаптық жоспарлауға қолдану;
- 5) Өзіндік психологиялық қасиеттерін, ресурстарын және мүмкіндіктерін бағалау;
- 6) тұлғааралық қарым-қатынас мағынасы мен орнын үйлесімді тұлғаны дамыту факторы ретінде анықтау;
- 7) тиімді тұлғааралық қарым-қатынастың өзіндік стратегияларын әзірлеудің әдістерін меңгеру;
- 8) стресс менеджмент, тайм менеджмент, өзін таныстыру дағдыларын өзіндік және кәсіби тиімділікті арттыру үшін қолдану;
- 9) жеке және кәсіби өзараәрекетте конфликтілі жағдайларды шешудің әртүрлі стратегияларын қолдану.

3-тарау. Бағдарламаның құрылымы мен мазмұны

7. Бұл бағдарлама пәннің мақсаты мен міндеттері, пәннің тақырыптық жоспары, оқыту әдістері, оқыту нәтижелерін бағалау критерийлері, пререквизиттер және постреквизиттерді шолудан басталады.

8. Пәннің оқу жоспары, соның ішінде пәннің мазмұны, семинар тақырыбы (практикалық) және студенттердің өзіндік жұмысы осы бағдарлама қосымшасында берілген.

9. Бағдарламаны жүзеге асыру барысында қолданылатын оқыту әдістері мен технологиялары:

1) оқытушы, студент тарапынан оқытуға деген рефлексивті көзқарасқа негізделген студентке бағытталған оқыту;

2) интерактивті дәріс (проблемалық дәріс, дәріс-пікірталас, лекция-конференция, лекция-кеңес беру, «Пресс-конференция» дәрісі, «Сұрақтар-жауаптар-талқылау» дәрісі);

3) интерактивті семинар («Мәселені анықтау» семинары, «Мәселені шешу» семинары, «Мәселелік шешімді қолдану» семинары);

4) кейс-стади (нақты жағдайды талдау);

5) жобалар әдісі (өз тәжірибесін және құзыреттілігін әзірлеу және қайта құру).

10. Бағдарламаның оқу-әдістемелік кешені мыналарды қамтиды:

- 1) силлабус (жұмыс оқу бағдарламасы);
 - 2) студенттердің өзіндік жұмысын ұйымдастыру бойынша нұсқаулық, оларды жүзеге асыру кестесі, әдістемелік нұсқаулар;
 - 3) дәрістердің қысқаша мазмұны;
 - 4) семинар (практикалық) сабақтарына арналған оқу материалдары, зертханалық сабақтар;
 - 5) пәнді оқу-әдістемелік қамтамасыз ету картасы;
 - 6) пән бойынша қорытынды емтихан бағдарламасы.
11. Студенттердің құзыреттілігін бағалау келесі критерийлер бойынша жүзеге асырылады: жаңартылған бағдарламаны түсіну, терминологияны білу, алынған білімді қолдана алу.

Жоғары және (немесе) жоғары оқу орнынан кейінгі білім беруді ұйымдастыруға арналған
«Психология» жалпы білім беру пәнінің типтік оқу бағдарламасына
Қосымша

**Жоғары және (немесе) жоғары оқу орнынан кейінгі білім беруді ұйымдастыруға арналған
«Психология» жалпы білім беру пәнінің
оқу жоспары**

№	Пәннің мазмұны	Семинар (практикалық) сабақтар тақырыптары	Білім алушылардың өзіндік жұмыстарының тақырыптары	Сағаттар саны
ПСИХОЛОГИЯДАҒЫ ҰЛТТЫҚ САНАНЫ ҚАЛЫПТАСТЫРУ КОНТЕКСТІНДЕГІ ТҰЛҒА				
1 апта: Психологияға кіріспе				
1	Психология ғылым ретінде. Адам туралы ғылымдар жүйесіндегі психологияның орны және міндеттері. Заманауи тұлғаның қалыптасуы мен қоғамдық сананы жаңғырту жағдайындағы психология мен психологиялық білімдердің мәні. Психологияның әдістері мен	Заманауи психологияның салалары	Эссе «Психология менің өмірімде және кәсібімде».	4

	әдістемелері. Психология тиімді өмір сүру факторы ретінде (бизнес, спорт, денсаулық сақтау, жарнама психологиясы және т.б.).			
2 апта: Мен және менің мотивациям				
2	Мотивация және өзіндік мотивация. Мотивациялық сфераны жалпы ұйымдастыру. Мотивтер және қажеттіліктер. Мотив түрлері. Жетекші мотив.. Жетістікке жету және сәтсіздіктен қашу мотивациясы. Мотивацияны зерттеу әдістері. Мотивациялық лайықтылық. Мотивациялық сфераның бұзылуы және еңбек тиімділігінің төмендеуі.	Еңбек іс-әрекетінің мотивациясы	Кейс: «Ұйым қызметкерлерінің мотивациясын жетілдіру»	4
3 апта :Эмоциялар және эмоциялық интеллект				
3	Адам өміріндегі эмоцияның рөлі. Эмоцияны түсіну және эмпатияға қабілеттілік. Эмоцияны реттеудің әдістері мен механизмдері: эмоцияларды қайта қарастыру және эмоцияларды басу. Эмоциялық интеллект анықтамасы. Эмоциялық интеллект когнитивті қабілет пен тұлғаның даралық сипаты ретінде. Эмоциялық интеллект диагностикасы және дамуы.	Эмоцияның әр түрлі мәдениеттерде көрінуі мен сезілуі	Эмоциялық интеллектіні дамыту бағдарламасын құру.	4
4 апта : Адамның ерік қасиеті мен өзін-өзі реттеу психологиясы				
4	Психологиядағы ерік түсінігі. Ерікті актінің құрылымы. Шешім қабылдау және таңдау мәселесі.. Ерік және тұлға. Тұлғаның өзін-өзі реттеу психологиясы	Тәуелсіз қоғамдағы тұлғаның «ерік	Кейс «кәсіби маманның ерік қасиеттерінің	4

	(стресс-менеджмент). Стресс түсінігі. Стресс түрлері. Стресстің даму кезеңдері. Стресстің белгілері. Стресске жауап берудің жеке стилдері. Стресске тұрақтылық түсінігі.	бостандығы» тұжырымдамасы.	дамуы »	
5 апта: Тұлғаның даралық-типологиялық ерекшеліктері				
5	Темперамент, мінез және қабілет. Темперамент анықтамасы. Жүйке жүйесінің қасиеттері темпераменттің негізі ретінде. Темпераменттің анықтамасы. Темперамент типтері: холерик, сангвиник, флегматик, меланхолик. Темперамент пен мінездің ара қатынасы. Мінездің анықтамасы. Мінез акцентуациясы және тәрбие. «Ұлттық мінез» ұғымы. Тұлғаның қабілеті және нышандары.	Тұлғалық ресурстар ұлттық сананы сақтау мен дамытудың факторы ретінде.	Қазіргі студенттің психологиялық портретін құру.	4
6 апта: Құндылықтар, қызығушылықтар, нормалар тұлғаның рухани негізі ретінде				
5	Әлеуметтік әлемдегі Мен. Мен-концепциясы. Өзін-өзі таныстыру. Адам өміріндегі құндылықтар. Психологиядағы құндылық түсінігін зерттеу. Құндылықтар тұлғаның маңызды психологиялық ресурсы ретінде. Тұлғалық құндылықтар. Қызығушылық әлеуметтік іс әрекеттің жетекші мотиві ретінде. Мінез-құлық және нұсқаулар. Тұлғаның адамгершілік негіздері. Тұлғаның рухани әлеуметтенуі.	Тұлғаның дүниетанымы және ұлттық бірегейлігі.	«Өмір жолы» жобасын даярлау	4
7 апта: Өмірдің мәні және кәсіби өзін-өзі анықтау психологиясы				
7	Өмірдің мәні, өмірлік мақсаттар және бағдарламалар.	Тұлғалық және	Эссе «Менің	4

	Кәсіби маманның сенімдері мен бағдарлары. Қазақстанның заманауи даму кезеңіндегі кәсіби тұлғаның құндылықтары мен бағдарлары: бәсекеге қабілеттілік, прагматизм, сананың ашықтығы, ұлттық бірегейлік. Кәсіби өзін-өзі анықтаудағы жеке құндылықтар мен мағыналар. Кәсіби өсудегі кедергілер, оларды болдырмау және жеңу жолдары. Кәсіби сәйкестілік дағдарысы және эмоциялық қажу синдромы.	кәсіби жетістікке жету психологиясы.	мансаптық және кәсіби өсуім»	
8 апта : Тұлғаның денсаулық психологиясы				
8	Психика мен дененің өзара байланысы және өзара ықпалы. Аурулардың пайда болуы мен денсаулықты нығайтудың психологиялық факторлары. Психикалық белсенді заттарды қолдану мен зиянды әдеттер денсаулықты әлсіріретуші фактор ретінде. Денсаулыққа көңіл бөлу тұлғаның жетістікке жету негізі ретінде.	Теріс эмоциялар және денсаулық.	Кейс: «Кәсіби денсаулықты сақтау».	4
ТҰЛҒААРАЛЫҚ ҚАРЫМ-ҚАТЫНАС ҚАЗАҚСТАНДЫҚ ҮЙЛЕСІМДІ ТҰЛҒАНЫҢ ДАМУ ФАКТОРЫ РЕТІНДЕ				
9 апта : Тұлғаның және топтардың қарым-қатынасы				

9	Қарым-қатынас түсінігі. Қарым-қатынастың түрлері, формалары, қызметтері. Тұлғааралық қарым-қатынас ғылыми білімнің пәні ретінде. Тұлғааралық қарым-қатынас сипаттамалары. Тұлғааралық коммуникация, өзара әрекеттесу, тұлғааралық қабылдау түсініктері. Тұлғааралық, топаралық және ұлтаралық қарым-қатынас ерекшеліктері. Қарым-қатынас стильдері. Көшбасшылық және жетекшілік.	Ұлтаралық қарым-қатынас әлеуметтік-психологиялық құбылыс ретінде.	Көшбасшылық пен жетекшілікке салыстырмалы талдау жасаңыздар.	4
10 апта: Қарым-қатынастың перцептивті жағы				
10	Қарым-қатынастың перцептивті жағы – қарым-қатынас процесіндегі адамдардың бірін-бірі қабылдауы ретінде. Қарым-қатынастың перцептивті механизмдері: эмпатия, идентификация, децентрация, аттракция, толеранттылық, рефлексия, кері байланыс. Тұлғааралық өзара әрекеттесу кеңістігі. Мен және басқалар.	Тұлғааралық қабылдау әсерлері.	Эссе «Қарым қатынас процесінде қоршаған ортаны қабылдау»	4
11 апта : Қарым-қатынастың интерактивті жағы				
11	Психологиялық әсер етудің мәні. Психологиялық әсер ету түрлері. Әсер ету механизмдері: жұқтыру, еліктеу, сендіру. Сендіруді тиімді ету факторлары. Психологиялық әсер етудің негізгі тәсілдері мен әдістері: демонстрация, жалған ақпарат тарату, қауесеттерді тарату, қорқыту, БАҚ-тағы манипуляция.	Тұлға және топ (әлеуметтік-психологиялық ықпал ету)	«Әлеуметтік желілердің жастардағы тәуелді мінез-құлықты қалыптастыруға ықпал етуін	10!

			талдау» презентациясын дайындау	
12 апта: Қарым-қатынастың коммуникативті жағы				
1 2	Қарым-қатынас ақпарат алмасу ретінде. Коммуникацияның құрылымы, негізгі функциялары және түрлері. Коммуникациядағы цифрлық технологиялар. Коммуникацияның вербалды және вербалды емес құралдары. Коммуникативтік рөлдердің мәні және қажеттілігі. Коммуникативтік кедергілер (кәсіби, мағыналық, ұйымдастырушылық, тұлғалық-психологиялық және т.б.). Коммуникацияның жас ерекшеліктері, әлеуметтік-мәдени және гендерлік ерекшеліктері.	Г.Д.Лассуэллу бойынша заманауи қоғамдағы коммуникацияны талдау.	«Қарым қатынастағы психологиялық кедергілер және оларды жеңу» кестесін құру.	4
ТИІМДІ ТҰЛҒААРАЛЫҚ ҚАРЫМ-ҚАТЫНАС ТЕХНОЛОГИЯЛАРЫ ҚОҒАМДЫҚ САНАНЫ ЖАҢҒЫРТУ НЕГІЗІ РЕТІНДЕ				
13 апта :Әлеуметтік-психологиялық конфликт түсінігі және құрылымы				
1 3	Әлеуметтік конфликтілердің табиғаты және шығу себептері. Психологиялық конфликтілердің түрлері. Конфликтінің конструктивті және деструктивті функциялары. Конфликтінің даму сатылары. Конфликтінің қатысушылары мен жүргізушілері, олардың қажеттіліктері, мүдделері мен мақсаттары. Конфликтінің кеңістік-уақыттық шекаралары. Конфликтінің типтік	Біздің өміріміздегі конфликтілер.	Толерантты мінез-құлықты дамыту бойынша психологиялық ұсыныстар әзірлеу.	4

	кезеңдері. Конфликтінің функциялары мен зардаптары.			
14 апта :Кәсіби саладағы конфликт жағдайындағы тұлғаның мінез-құлық моделдері				
1 4	Конфликтіні болдырмау технологиясы. Конфликтідегі ұтымды мінез-құлық технологиялары. Конфликтілік мінез-құлықтар: ынтымақтастық, бәсекелестік, қашу, құтылу, кооперация стратегиялары. Конфликтілерді шешу көп сатылы процесс ретінде. Манипуляторлардың типтері. Негізгі манипуляциялық техникалар. Манипуляция процесіндегі тұлға. Манипуляция жасырын хабарлама ретінде. Келіссөздер - конфликтіні шешудің тәсілі ретінде.	Еңбек ұжымындағы конфликтіні реттеудің механизмдері және тәсілдері.	Конфликтілік жағдайда басым көрінетін мінез-құлық типін анықтау бойынша өзін-өзі диагностикалау	4
15 апта : Тиімді коммуникацияның техникалары мен тәсілдері				
1 5	Тиімді коммуникация ұғымы. Тиімді коммуникация технологиялары және қағидалары, ережелері, дағдылары, тәсілдері. Тиімді коммуникацияның шарттары. Әлеуметтік интеллект. Коммуникациядағы имидж және өзіндік ұсыну. Имидждеудің технологиялары. Сыртқы келбет имидждің бір бөлігі ретінде. Белсенді тыңдау кехникалары. Келіссөз процесінің технологиясы.	Тиімді коммуникация мен тұлғаның бәсекеге қабілеттілігінің өзара байланысы	«Тиімді коммуникация» тренинг бағдарламасын даярлау.	4
Ескерту: 1 академиялық кредит = 30 академиялық сағат Барлығы: 2 академиялық кредит -60 академиялық сағат				

Ұсынылатын әдебиеттер:

1. Назарбаев Н.А. На пороге XXI века. – Астана, 2016.
2. Назарбаев Н.А. «Взгляд в будущее: модернизация общественного сознания». – Астана, АКОРДА, 2017 / <http://www.akorda.kz/ru>.
3. Назарбаев Н.А. Взгляд в будущее. – Астана, 2017.
4. Аронсон Э. Көпкеұмтылған жалғыз [Мәтін] = TheSocialAnimal: әлеуметтік психологияға кіріспе: [оқулық] / Э. Аронсон ; ауд. Д. Д. Дүйсенбеков [және т. б.]. - 11-бас. - Астана: "Ұлттық аударма бюросы" қоғамдық қоры, 2018. - 407, [2] б. - (Рухани жаңғыру).
5. Годфруа Ж. Что такое психология. Том 1. – М.: Мир, 2005 г. – 496 с.
6. Годфруа Ж. Что такое психология. Том 2. – М.: Мир, 2005 г. – 276 с.
7. Даниел Гоулман. Эмоциональный интеллект. Почему он может значить больше, чем IQ. Изд-во Манн, Иванов и Фербер: 2018. - 560 с.
8. Джакупов С.М. Введение в общую психологию. – А.: Қазақ университеті, 2014
9. Ильин Е.П. Психология общения и межличностных отношений. - СПб.: Питер, 2009. - 576 с. ил. - (Серия «Мастера психологии»).
10. Майерс Д. Әлеуметтік психология [Мәтін] = SocialPsychology: [оқулық] / Д. Г. Майерс, Ж. М. Туенж ; ауд. Г. Қ. Айқынбаева [және т. б.]. - 12-бас. - Астана : "Ұлттық аударма бюросы" ҚҚ, 2018. - 559, [1] б.: сур. - (Рухани жаңғыру).
11. Майерс Д. Психология / пер. с англ. И.А. Карпиков, В.А. Старовойтова. – 4-е изд. - Минск: «Попурри», 2009. – 848 с.
12. Психология индивидуальных различий / Под ред. Ю.Б. Гиппенрейтер, В.Я. Романова. – 3-е изд., перераб. и доп. – М.: АСТ: Астрель, 2008. – 720 с.
13. Руденко А.М. Психология в схемах и таблицах: учебное пособие. – М: Феникс, 2016. – 379 с.
14. Шульц Д. Қазіргі психология тарихы [Мәтін] = A History of Modern Psychology : [монография] / Д.

Шульц, С. Э. Шульц ; ауд. Б. Қ. Ақын [жәнет.б.]. - 11-бас. - Астана : "Ұлттық аударма бюросы" ҚҚ, 2018. – 447 [1] б.: сур. - (Рухани жаңғыру).

Қосымша әдебиеттер:

1. Анцупов А.Я, Шипилов А.И. -Конфликтология .- Москва: Юрайт, 2017.
2. Арбузова Е. Н., Анисимов А. И., Шатрова О. В. Практикум по психологии общения. 2008 – 272 с.
3. Виноградова, С. М. Психология массовой коммуникации: учебник / С. М. Виноградова, Г. С. Мельник. – Москва: Юрайт, 2014. – 512 с.
4. Гарнер А., Пиз А. Язык разговора. Издательство: «Эксмо-Пресс» 2006 г. – 224 с
5. Гришина Н.В. Психология конфликта. СПб.: Питер, 2008. — 464 с. ил. — (Серия «Мастера психологии»).
6. Ефимова Н.С. Социальная психология. – Москва: Юрайт, 2017.
7. Ильин Е.П. Психология творчества, креативности, одаренности. – СПб.: Питер, 2011. – 448 с.
8. Маклаков А.Г. Общая психология. Учебник для вузов. Москва: Юрайт, 2018.
9. Маслоу А. Мотивация и личность. — СПб.: Питер, 2008. – 352 с.
10. Наумов В.В. Гридасов М.А. Психология карьерного роста. Изд-во МСШ: 2009- 320 с.
11. Солсо Р.Л. Когнитивная психология. – пер. с англ. –М. «Тривола», М. «Либерия». 2002. – 600 с.
12. Э. Берн Игры, в которые играют люди. Люди, которые играют в игры. 2016 – 576 с.
13. Балинт М. Базисный дефект. М.: Когито-Центр, 2002. 256 с.
14. Кохут Х. Анализ самости. Системный подход к лечению нарциссических нарушений личности. М.: Когито-Центр. 2003. 368 с.
15. Фрейд А. Эго и механизмы защиты // Теория и практика детского психоанализа. Пер. с англ. И нем. / М.: ООО Апрель Пресс, ЗАО Изд-во ЭКСМО-Пресс, 1999. С. 115-244.

16. Шмидбауэр В. Вытеснение и другие защитные механизмы // Энциклопедия глубинной психологии. Т.1. - М.: ЗАО МГ Менеджмент, 1998. С. 289-295.
17. Выготский Л.С. Проблема воли и ее развитие в детском возрасте // Собр. соч. в 6 т. Т. 2. М.: Педагогика, 1982. С. 454-465.

Интернет дерек-көздері:

1. <http://www.akorda.kz>
2. <http://azps.ru/>
3. <http://psychology.net.ru/articles>
4. <http://www.psychology-online.net/>
5. <http://psynet.narod.ru/main.htm>
6. <http://psyfactor.org/>